

1. Motho a ka se phele a se na moya, moya ge o se gona mothong, o swanetše a tla be a hwile. Motho o na le moya o tee fela, ge a na le meboya e mentši ke gore ke segafi. Segafi sona se na le meboya e mentši ya go feta ya batho ba bangwe. Popego ya moya ga e tsebege, ka gobane ga o tsebe ke motho gore ke o mohjang, go no bonala ge motho a phela a hema, ge a hwile a šale e le sekgorō. Moya o tsena mmeleng ge motho a thongwa go bopja. Moya o hlakantšwa le nama ka lona lebaka leo; ke sephiri sa Modimo, ga go yo a tsebago taba ye. Moya ga o bolele bathong ba nama ga o bonwe ke batho, ga o tsebja ke batho, ge e se ge motho a robetše gona a ka bonago ponō, ka gobane moya ka lebaka leo o wa sepela wa tlogela nama ka go nyane. Boroko Basotho ba bo bitša lehu le nyane, ba re ga go motho ya a ka itaolago ga a robetše, motho o laolwa fela ke Mmopi wa gage. Le gona ga go tsebege se moya o se dirago ge motho a robetše.
2. Moya ga o hwe le ka tsatši le tee ge o tlogile mo nameng; o ya phela, mme bophelo ba ona ga bo tsebege mo bathong, se o se dirang le se o se gopolang. Ge motho a robetše moya o ya sepela ka ditoro, mo gongwe motho a be a bone batho ba gabo ba go hwa torōng. Ge motho a tagilwe moya wa gagwe le ona o swana naye o tlo tagiwa, a ka se tsebe mo a robetšego ka tsatši le lengwe, mo gongwe o robala goba a tsenelela basadi ba bangwe a re ke ntlong ya gagwe. Moya wa motho yo a tagilwego ga o bone ditorōng, ge e se ge motho a nwele ka go lekantšha. Moya wa motho o ka se tsene phoofolong, o ya mo meboya ye menngwe ye tlabego ye ile gona; felong ga meboya. Ga go tsebege botse gore na moya o šomago, fela o hlokomela ba leloko la gage se ba se dirang, se se be le se sebotse. Moya o ya thakgala ge bana ba bo ona ba sepela ditseleng tše di lokilego, ge o na moya o tla be o dirile tše lokilego.
3. Moya o ka se je, o ka se nwe, o ka se bolele le batho taba ye nngwe. Le ge batho ba rera go loka, go ka se tsebege ge o thabile, le ge o nyamile. Go nyama ga ona go ya tsebega ka mešomo ye ona wa bo botata motho se ka o šomago. Moya ga o fepje ke

motho. Le gona ge motho a bolokwa o bolokwa botse go mo tloša dipelaelo. Ga a se a bolokwe botse a ka belaela; fa gongwe a boya ka sebopego sa mphukudi; ka baka la pelaelo ye. Ke gona re re o re robalele boroko; ke gore o robale o se ke wa boya. Leina la gore mokete ke mphukudi ga a robale, ke sekwero goba leloko la gabo, le bona ga ba rate a ka bolelwa ka go rialo. Le ge a ka bonwa a tsogile, ba gabo ba tla leka go timatimetša taba ye. Ge moya o na pelaelo o ya boya e le mphukudi, go tšhoša batho ka gobane ga o sa na kopano le batho, batho ga ba rate go o bona, o kobilwe le ona kwa o tšwago ka baka la dipelaelo tša ona.

4. Meboya ka moka ye e hwilego e ya Badimong; le motho ge a hwile ba re o ile Badimong babo. Badimo ba nna kwa godimong e se bago ka fase ga mobu, ka fase ga mabu go nna setoto se se epetšwego. Sesothong ga go tsebege ge gona le kotlo go meboya ye e šitetswego Modimo, le gona ga go tsebege ge go na le boiketlo meboyeng ye e lokilego, ye e se nago bosodi. Kotlo e tla ka morago ga tsebo ya gore go na le mong wa Bophelo le lehu. Tsebo ye e tllilego matsatsing ano ke yona ye e ka tlišago kotlo. Batho ba kgale ba be ba tseba ge motho a tšewa ke phiri. Ge motho a hwile ba šwašwamola mahlaku ka mafuri, gore ba bontšhe bana ba bona gore phiri e šwathlile mo ge e tšea motho yo a tla bego a hwile. Lehu le gona ke selo se rena ba baso re se boifago kudu. Motho ge a hwile bošego o bolokwa le bošego a sa le bothitho; ga robale ba re o tla tsoga a bolokwa ka bošego bjo bongwe, ka baka la go tšhaba go nna le setoto; ge e se ge ba tagilwe, gona ba ka re ga a hwile o tla tsoga a bolokwa ka bošego. Ba be ba botša
5. bana gore o tšerwe ke phiri, ka gore naga e be e le lešoka, diphiri e le tše ntši, di nna di rwala batho ka mabaka, ge di hloka sa go ja kwa nageng. Selo sa go bitšwa lehu se be se tsebja fela ke batho ba dikgalabje le dikekolo. Batho ba baswa le bana ba be ba botšwa fela gore moketš o tšerwe ke phiri, ge go fetolwa ke gore o hwile. Le gona mohu o be a sa bonwe ke batho ba baswa le masogana, mathathsana le bannyana le batho ba ba sa nago le

- bana ba babedi goba o tee fela. Go be go na le monna yo mongwe wa thaka tša matshela, a re ge a bone motho a hwile a kgaoge letswalo, papage tsetsêpa, tsetsepetša banna; ke gore yena o rile ge a fihla kelong ya go bona mohu a kgaoge letswalo. Ge a be a le kwa nageng gwa direga kotsi ya go swana le ya lehu o be a kitimela metseng ye e kgaufsi, a sa rate go bona ka noši taba yeo; a rata go kwa fela. Meboya ya bana yona e ya mo go ilego meboya ye mengwe, ga gona karogano. Meboya ya mafatlha, ya batho
6. ba ba sa rupago le yona e ya Badimong. Ge ba rupiša batho ga se gore ba ba wetšego ba ka bona karogano ya bophelo bjo bo botse mo go ba ba sego ba wele, e le mašoboro. Motho yo a wetšego o ya ratega ka gobane o na le letshwao la batho ka moka. Kwêlô ke leswao fela bathong la gore a dumelelwe mešomo yohle ya batho, ya go swana le go rera melato le go tšea. Lešoboro kgale le be le ka se tšee ngwana a motho, ke gore ge motho e be e le lešoboro o be a le kantie ga ditshwanelo bjalo ka motho yo a ripilwego dikerekeng. Ka fao batho ba ya go rupa gore ba lokollelwe ditshwanelo tša bona. Motho ge a hwile ka ntlong ba re o jelwe ke ntlo. O ya bolokwa bjalo ka batho ka moka. Ge batho ba batametše mabaka a mabjalo a pelego, ba šumiša dihlaré, tše dingwe ba a di arabela ka fase. Ba tšea sehlaré ba bea legala ya re gela moši o thunya ba o bea ka fase ga maoto a mosadi yo e lego moima, gore a khurumetše moši ka dikobo, o mo tsene ka fase ga maoto, gore a tle a bofologe ka tshwanelo. Ge a arabeditšwe
7. sehlaré o tla bofologa kapela, a ka se dike a swetasweta lebaka le letelele. Meboya ya ditlaela e ya Badimong le yona. Meboya ya digafi e ya fa go šololang meboya ye mebe, ye e hlokago khutša, e putlaputla. E ya fa go nago le meboya e mentší ye mebe. Motho ge a hwile e le kgôpê ba re mmalo lešola la e hwa le peu, le gona ga ba mo thakgalele lehu la gage. Ba re ke lešola, le šolela mmoni. Le ge ba lla ba re e re ke ge nkabe a itlogetše lenawana ra šala re mmona. Lenawana ba ra ngwana ba re e ke nkabe a itlogele seswantšhwana sa gage. Lehu la kgopega le ratege. Ke gore ge kgôpê e hwile moya wa gagwe o ya nageng ya dipelaelo ka

tshwanelo. Basotho ba re moriri mošweu lehumo bafsa ba hwile ba o duma. Ke gore ge motho a hwile e sale yo mofsa o hwa a belaela gore e re ke ge nkabe ke hwile ke tsofetše. Le ge motho a hwile bana e sa le ba bannyenyane o hwa ka dipelaelo a re e re ke ge nkabe ke godišitše bana ba ka pele.

8. Lehu la motho yo mofsa ke k kotši ga le ratege, fela le no itlela ka go rata ga lona, batho ga ba le nyake. Batho ba go hwa marumong meboya ya bona e ya felong ga meboya Badimong, ka gobane kgoši e eme sebakeng sa Modimo, ga a laola tšhollo ya madi, o laeditšwe ke Mmopi wa batho. Meboya ya batho ba go ikwetša ka madiba, fa gongwe ba gapeletšwa banna ba sa ba rate, e ya Medimong ya kahlolo. Bannyana ba ikwetša madibeng ge ba gapeletšwa banna. Monnyana a tlhatlhamphele dipheta, o tšee monyana-tsokwana a iphorotlhe, a re ka lekwalong la pudi tuu, a tšephe, a nyake bodiba ba go isa a iphekemetše a subelele a hwe. Ba humane o motalana ana ke yo mo setlhana a phaphametše bodibeng, ba mo nōlō a išwe polokong, mo gongwe a iphege sehlareng ka lebja. Le ge monnyana le lesogana ba ratana batswadi ba sa rate ge ba tšeana le gona baratani ba dira gore ba ikgame ka matswa. Ba bea matswa ka go batamana ba iphega, ba hwa ba lekanetše, ba tla ba ba humana ba le bjalo le ka moso.

9. Batho ba ba sa bolokwego botse ke baloi ke ba bolailwe ka tšhukudu-sebolaya-baloi. Tšhukudu-sebolaya-baloi ke thoka ya go bolaya baloi, e beetšwe bona fela. Ditoto tša bona di jewa ke diphukubje le dibatana. Meboya ya bona e ya kahlolong ya Badimo. Ba bolaelwa kwa nageng. Dikgoši ke yona Medimo ye megolo e meboya ya bona e yago dikgošing tša medimo. Go rapelwa mabitleng a tšona mabakeng a komšlōlō ya lefase. Yo mongwe le yo mongwe ge a hwile o ya Medimong ya bo tatage. Ba-fō le bona ba ya medimong ya bo bōna le bona mathopja le ona, meboya ya bona le yona e ya medimong yabo bona. Bahu ga ba nyake bahlanka, fela ge motho a hwile e le monna c robatšwa le marumo le marumo, ge e le mosadi o robatšwa le dipheta tša gagwe, gore a se ke a robala ka dipelaelo. Ba bolokwa natšo mabitleng, fa gongwe o re a sa

- phela a laele gore ba mo ise le ditlhamo tsa gagwe; tsa ntwana, le ge e le tsa botšhephi bja gage o bolokwa natšo gore a se ke a tla
10. a belaela. Ba ba boloka le marumo le dipheta. Ge monna a hwile go tšewa puđi ya bolawa, ba re go ja, marapo a yona ba a beya mo godimo ga lebitla, ge dimpja di jele marapo ba re badimo ba tsere marapo ba jele. Ke gore ka go rialo ba a mo tlhoboša ka puđi yeo; gore a se belaele, a robala ka pelaelo a tla a boysa ka sebopego sa mphukudi. Batho ba ba hwilego ba a thakgala ge bana ba bona ba dira tše di botse. Ge ba sa dire tše di lokilego ga ba rate. Pontšho ya gore motswadi yo a hwilego o befetšwe, ba bona mo gongwe ba sa phele botse ka gae, ba phela ka malwetši, fa gongwe diruiwa tša bona di phela ka go hwa. Gona ba tla ya go ba ditaola ba laola, ba re badimo ba befetšwe ka gore le ka gore. Gona ba tla ba direla se se ka ba thakgatšang. Ba ya mabitleng ba yo phaša medimo. Ge ba phasa medimo ka ge ba e robotša, ge medimo ye eme ka dinao. Ba re medimo e eme ka dinao, ka fao ba swanetše go e robotša ka sephêkô. Sephêkô sa medimo se nyakwa ke ngaka. Ke yena yo a robotšago medimo. Ba robotša medimo ka
11. sephêkô. Badimo ba šireletša bana ba bona dikotsing, ge ba rata ngwana a bona a tla go bona ba a mmitša, le ge motho a lwa la kudu, bjale a swanetše go tloga lefaseng, go tla a tla bommage le ge e le botatage go mmitša, ge ba hwile pele ga gagwe. Motho o bitšwa ke borarage ba ba hwilego. Medimo yabo motho ga e romele pula lefaseng, le ge e le go ba fa puno ye botse ya mabele, e ba fa gore ba be le lehlogonolo lefaseng la baphêdi, ba lelefaletšwe matsatši a bophelo bja bona. Ke ona mošomo wa medimo. Ba lebelela bana ba bona fela. Yo mongwe le yo mongwe o na le medimo yabo ye e mo dišitšego e mo babalelago. Dingaka tše dingwe tša go hwa malôpô, ke tšona tša ba rego di bolela le medimo. Ge ngaka e hwile malôpô ba letša meropa gore ye tsoge, ye kgone e ba bptša se badimo ba ye boditšego. O tla be a hwile ka gonyane, ge ba mminela ba a mo tsoša. Bjale ge ba tsebile se se befedišitšego badimo, ba tla ba robotša; fa gongwe ba bolaya puđi, ba bea
12. marapo mo lebitleng. Ge ba phasa medimo ba ya mabitleng a botate

ba bona. Go phasa ke go robatša medimo ge ye eme ka dinao, e na le pelaelo. Ditirelo tša go phasa ka moka di dirwa ke ngaka ka dipheko le dihlare. Ba dira tirelo ya go phasa ga tee feela ka ngwaga, ka lebaka le lengwe le lengwe la ngwaga. Ba dira tirelo euwe ga tee fela, e se bago ngwaga o mongwe le o mongwe. Ba ba tsenago tirelo euwe ya go phasa, ke babo motho yo a robatšwago fela. Batho ka moka ga ba tsene tirelong yeo. Dipheko di bewa ke yena ngaka fela. Ke yena moruti wa batho bauwe. Selo sa kgopotšo, ba bjala lehwama mo gare ga lapa, lehwama le ba le bitša gore ke lona mokgalabje, ge ba dirile bjälwa ba a tšhela bjälwa godimo ga lona, ba re re g fa mokgalabje bjälwa. Lehwama ke lona sebjalo sa naga le thunya leloba le le hwibidu bakeng la lehlabula. Ke lona le ba rego ke mokgalabje. Ba fa lona hwama lä dijo tšohle tše ba di jago tše di ba thakgatšago ka moka ga tšona.

13. Lehwama ke lona le ba rego ke modimo wa lapa le, ke gore lapa le lengwe le lengwe le lona le modimo wa lona. Ge ba se no phura marapo a dipudi ba bea godimo ga lehwama, ge dimpja di tšere ba re badimo ba tšere marapo. Ge ba ya ntweng, le dikotsing, gona ga ba re selo ka medimo yabo bona. Ba ye e gopola mabakeng a malwetši a mathata le mahu, ke gona mo ba gopolago medimo. Medimo ye megolo ke botata ba motho ba ba hwilego, le borakgoloage le bo Rakgolakhukhuage ke yona medimo yabo motho. Ngwana ge a sa phele botse ba a mo theolola leina ba theya mokgalabje wa lapa leo leina, ba theolola ngwana, ba theelela ngwana, mokgalabje wa lapa leina. Ba a laola pele ba kgona ba mo thelola, ba re mokgalabje o ya belaela. Ba a ba tsebiša tšohle tše di diregilego, ba tsebiša hwama lä. Ge motho yo a hwilego e le kgoši goba monna yo mogolo, ba diša lebitla go fihlela ge le wela, gore ba se ke ba mo tšea mesobana ba yo dira dihlare ka yona.
14. Lerumo ge le le gona le sehlako ke tšona tše ba di bolokago gore e be kgopotšo, gore ba dule ba gopola bahu ba bona. Ga ba direle sehlako sepheko. Ke kgopotšo fela ya gore rakgolo o be a swara lerumo lä, le ge e le setlhakō. Lerumo ke la morwa wa

gaga wa pele. Le tšewa ke yena, ka pore o dutše sebakeng sa mokgalabje, o swanetše go tšea lerumo la pušo, le le bego le swara ke tatage. Ba boloka dilo tše fela gore ba dule ba gopola bahu ka tšona. Ga ba di khunamele le go di rapela; le gona ga di tliše pula le ge e le lehlogonolo. Medimo ya bo motho ga e kgethe kgoši, ga e tsebje, ga e bonwa, ga e fetoge dinoga, goba se sengwe sa digagabi, ge ba re Medimo ba bolela meboya ye e timeleditšwego, ye e hwilego. Ga e tsebje ke motho meboya ye e hwilego gore ke ye mebjang. Ga e ratwe go bonwa, ga e nyakege go tsebja, bjalo ka gobane ga o sa na le sebopego se motho. Ge a hwile a ka tšwela ka sebopego ga sa mphukudi, sa go boifiša, ka gobane ke mphukudi. Mphukudi ke sepōkō, ke yena mphukudi.

15. Meboya euwe e ka se amogelwe ke motho, batho ba a e tšhaba. Le gona e ka se dule le batho. Basotho ba a dumela gore go na le Modimo, ba re ke kgōbē. Motho o bitšwa wa kgōbē sa bolōkō. Ke gore o kgobilwē ke kgōbē, o bopilwe ke kgobe, kgobē ke ye Mmopi. Dilo ka moka di dirilwe ke kgobē. Basotho re dumela go kgōbē tšatši la tšietsi, la lehu. O bitšwa morena Mohlodi. O buša dilo tsohle, o buša le medimo ye re e rapelago. Dipula di tlišwa ke morena Mohlodi, le dikomelelō tša naga di tlišwa ke morena Mohlodi. O rata go loka, ga a rate dibe. Dibe tše di tsebegago gare ga rena basotho, ke go lala le mosadi wa mongwe, taba euwe e ya tsebega gore ke sebe. Tša go kgethana le tša maotswa tšona ga di tsebege ge e le dibe, e fo ba meraloko fela. Ga re tsebe ge Modimo a otlela batho dibe tša bona, se re se tsebago ke ge Mmopi a re fa pula; le yona ba re e na le baniši ba yona.

16. Dihlare ga di na moya, ge e se sehlare se sengwe se ba reng ge ba o se rema ba phure sehlare gore ba tle ba kgone go se rema. Ditlotlwane ke tšona bahlanka ba baloi. Ditlotlwane ke batho ba ba rego ba hwile ka tebelelo ya batho, mme ba se ba se ba hwe. Baloi ba tle ba ba tsoše bošigo, ka dihlare tša bona, ba ba ripe maleme ā, ba tšee lefsika ba ba ritele mo hlogong mo lefiša, gore ba ba tlaetše ba se tsebe se ba se ba se dirang; ba ba ifatše

s283

mogopolo; le pelo tša bona. Ditlotlwane tše di šoma ka mašemong bošego, ge tšatši le tšhaba ba boela legaeng la bona moleteng, di ja magobe bjalo ka batho. Di diša dikgomo, di di buša mathapama, ga di bolele, ga ba di kôtš matšhiri, ba di lesa meriri e le matlôkôlôlô, e le ye mägôlô. Motho a ka se bone ditlotlwane, ge e se ge a hlabetswe dihlare. Ditlotlwane ge motho a di bone di tla mo šolela di ka no hlakana le motho a se di bone, ka gobane di dirilwe ka dihlare. Ba hwiša motho baloi, batho ba re o hwile, ya re bosigo, ba mo epolla, ba mo ntšha lebitleng, ba mmitša ka leina.

17. Ge motho a gafa ba mo iša ngakeng ya mo alafa; ngaka e tlotša sehlare ka thupa ya inamiša molwetši ka yona. Ke gona mo noya o mobe o tla kgona o tlogela motho. Batho ba digafi ba re ba bolawa ke pelo. Motho ga a na le pelo o ya bofya ka matswa, ka gobane mo gongwe o eta a bolaya batho, mo gongwe a ete a lwa le batho; ka fao batho ba a ipoloka ge go na le segafi, ge se kgaotše se koloya ke masogana ba se swara, le gona se swarwa ke masogana a mengwangwa. Ba mo iša go-bo-re-a-tseba, dingakeng, ba mo alafa. Ga go na batho ba go tseba go bona dilo ka pônô ba tla ba botša batho. Ngaka ke yena yo a bonago dilo ka ditaola, le tše di fihlilwego, le tše di sa tsebje go yena o ya di utulla. Ngaka e rutwa ke ye nngwe. Ga go na ntlo ya thuto ya bongaka. Diphiri, le diphoofolo tšohle tša naga ke barongwa ba baloi, go iša bolwetši le tšietsi metseng ye menngwe ya batho ba ba ba hloilego. Ba dira gore mmutla e be phiri le legotlo di tšhoše motho, a kgaoge letswalo, a hwe. Ba a di namela bošego go etela
18. metse e ekwa kgole, di namelwa ke baloi. Mebutla le mahlokwa a mabjang ge ba a dira dikaraki tša go namela goba dipitsi, ba di dira ka dihlare tša bona. Ba di fetoša maotwana-mabedi goba dipitsi. Ba di bitša dithuri tša baloi, ba di ruile; di ja magobe. Di na le madi le bophelo, fela di šomela baloi. Ke barongwa ba moloi; o romeletša batho diphoofolo tše ge a sa ba rate. Menyanya e ba e dirago ge ngwaga wa lehlabula o thoma ke wa kitinki, ba letsa komana, komana ke moropa. Bagale ba marumo ba nna komana

- ka marago gore e se lle a ba supasupa ka monwana a re mafseganyana teng, le ka se ye letše. O ya rapelwa, ba tla ntšha kgomo, e ntšhwa ke kgoši, ba mo o fa a kgona a e gatoga ke monyanya wa go ntšha letšema. O mongwe ke wa lerotse, ge ba le loma ba letša moropa, basadi le banna ba bina, le thongwa go longwa ke kgoši batho ba kgona ba le loma. Le ge go ka ba le marotse le
19. maraka ba ka se a je, pele kgoši e sešo ya čira monyanya o wa lerotse. Ge lerotse go na batho ba ka kgona go ja dinyoba, magapu le maraka; ke gobane di buletšwe ke yena. Motho yo a šilafetšego ke yo a setšego molao wa bose lela, ba a mo epela tšatši le lengwe le lengwe thaka tša gagwe. Ba mo epela kgwedi tše tharo ka go mo kwera le go mo nyatša, ka morago ba lesa. Le gona ba ka se je dijo ka morago ga letšatši le šetšé le subetše, ba re ba ka itšhilafatša. Ge ba se no swara setopo sa motho, ba a hlapa, ka moka ka pitseng, ba thubela pitša yela godimo ga lebitla. Ke gore ba hlapile lehu la motho yšo. Yena motho wa go otswa ga a na kopano le dithaka tša gagwe, ga ba je nae, le gona ga ba robale le yena. Le mosadi wa letswala ka phate, le yena o ya mpshafatšwa ka dihlare, ba dirile bjälwa bja meriri; gore a tle a phalolwe ke ke ngaka, e mo kotš meriri e mo tloditše dihlare.
20. Ge legadima le tiile felo, ba lota mohlala wa lona, ge le be le fata fase, ba tšea morötö wa lona; ba hlakantšha le dihlare. Mohlala wa legadima o lotwa ke dingaka. Ba re sehlare se se fišitšwego ke legadima ba se fiša ba se bešeletša sa swala ruri. Ba a se fiša ka dikgong, ba tšhela sehlare mollong. Dilo tše di dirwa ke ngaka. Ge e le legadima la motho ba a le theya ka dihlare, monye a lona a hwa. Mabakeng a monyanya ya tšeo ba dira bjälwa, ba bitša ngaka ya rweša ngwetši serwalo sa lehlogonolo. Ba mo rweša serwalo ka sehlare fa hlogong, ngaka ge e rweša ngwetši serwalo e tlhönya metlhönyö e tswinya; e re o be le lehlogonolo lapeng la gago, o šigofale, o fiwe bana ka tshwanelo. Ngwetši e dutše mo legogong e kwatamēka dikhrü. Serwalo ke sehlare, fa gongwe ba se bitša lešwalo la go bitša batho. Ge ngaka e sa bone motho yo e ka mo alafang o ya lebeša.